Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

Nazwa i kod przedmiotu	Chrześcijaństwo starożytne - ćwiczenia , PG_00200630						
Kierunek studiów	Religioznawstwo (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.		Rok akademicki realizacji przedmiotu	2026/2027			
Poziom kształcenia	I stopnia - licencjackie		Grupa zajęć	Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów Grupa zajęć powiązanych z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z kierunkiem - profil ogólnoakademicki			
Forma studiów	stacjonarne		Sposób realizacji	na uczelni			
Rok studiów	1		Język wykładowy	polski			
Semestr studiów	1		Liczba punktów ECTS	1.0			
Profil kształcenia	ogólnoakademicki		Forma zaliczenia	zaliczenie			
Jednostka prowadząca							
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr hab. Wojciech Gajewski, prof. UG				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu		dr hab. Wojciech Gajewski, prof. UG				
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	0.0	15.0	0.0	0.0	0.0	15
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach	Praca własna studenta		RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	15		2.0	8.0		25
Cel przedmiotu	Zapoznanie studenta z zagadnieniami i problemami nurtującymi chrześcijaństwo w starożytności						

Efekty uczenia się przedmiotu

Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
[RELL3_W04] Ma uporządkowaną wiedzę o historii różnych religii oraz rozumie historyczne uwarunkowania ich rozwoju.	K_W04 Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę o początkach chrześcijaństwa, rozumie historyczne uwarunkowania jego rozwoju	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
[RELL3_W03] Ma uporządkowaną wiedzę szczegółową w zakresie nauk o kulturze i religii.	K_W03 Ma zaawansowaną, uporządkowaną wiedzę szczegółową o historii chrześcijaństwa w antyku	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny [SW5] realizacja zadania problemowego
[RELL3_U04] Potrafi definiować, objaśniać i poprawnie stosować w mowie i piśmie specjalistyczną terminologię z zakresu nauk o kulturze i religii, historii oraz filozofii, zarówno w pracy nad wybranymi zagadnieniami, jak i w działalności popularyzatorskiej.	K2_U04 Potrafi definiować, objaśniać i poprawnie stosować w mowie i w piśmie fachowe terminy z zakresu chrześcijaństwa starożytnego zarówno w pracy nad wybranymi tematami, jak i w działalności popularyzatorskiej	[SU2] prezentacja/projekt/referat/ raport
[RELL3_U03] Potrafi pozyskiwać informacje z wykorzystaniem bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych i innych źródeł oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji i syntezy w celu rozwiązania problemów formułowanych samodzielnie lub przez innych.	K_U03 Potrafi pozyskiwać informacje (korzystając z bibliografii, pomocy archiwalnych, baz danych itp.) oraz dokonywać ich krytycznej analizy, klasyfikacji, kategoryzacji i syntezy w celu rozwiązania sformułowanego problemu dotyczącego rozwoju wczesnego chrześcijaństwa	[SU1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja
[RELL3_K02] Jest gotów do podejmowania działań na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego regionu, Polski i Europy.	K2_Ko2 Jest gotów do podejmowania działań na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego regionu, Polski i Europy	[SK8] obserwacja samodzielnej lub zespołowej pracy studenta
[RELL3_K01] Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej systematycznego rozwijania oraz korzystania z opinii ekspertów w przypadku trudności w samodzielnym rozwiązywaniu problemów.	K2_K01 Krytycznie ocenia posiadaną wiedzę, wykazuje gotowość do jej stałego poszerzania oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	[SK1] wypowiedź ustna/rozmowa/ dyskusja

Treści przedmiotu

Główne zagadnienia: postać Założyciela w źródłach, współczesnej literaturze badawczej i kulturze, analiza wybranych tekstów źródłowych w odniesieniu do: inicjacji wczesnochrześcijańskiej, instytucji, roli i pozycji kobiety w Kościele, rozwoju idei i praktyk monastycznych, kontekstu społecznego, gospodarczego i politycznego.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się

Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
obecność	75.0%	40.0%
aktywność na zajęciach	0.0%	20.0%
test	0.0%	40.0%

Zalecana lista lektur

Podstawowa lista lektur

Banaszak M., Historię Kościoła katolickiego, t. 1. Warszawa 1986

Cairns E.E. , Z chrześcijaństwem przez wieki. Historia Kościoła powszechnego, Katowice 2003

Chadwick H., Kościół w epoce wczesnego chrześcijaństwa, Warszawa 2004

Daniélou J., Marrou I., Historia Kościoła, t. 1: Od początku do roku 600, Warszawa 1986

Kumor B., Historia Kościoła, t. I, starożytność chrześcijańska, Lublin 2003.

Uzupełniająca lista lektur	Daniélou J., Teologia judeochrześcijańska. Historia doktryn chrześcijańskich przed Soborem Nicejskim, Kraków 2002 Desprez V., Początki monastycyzmu, Kraków 1999 Drączkowski F. (red.), Katechumenat i inicjacja chrześcijańska w Kościele starożytnym, Lublin 2011 Dujarier M., Krótka historia katechumenatu, Poznań 1990 [dostęp w Internecie] Dulęba P., Osoby bóstwa w wybranych systemach gnostyckich a kształtowanie się koncepcji Trójcy Świętej w chrześcijaństwie, Antropologia religii, 3 (2003) Ehrman B. D., Nowy Testament. Historyczne wprowadzenie do literatury wczesnochrześcijańskiej, Warszawa - Stare Groszki 2014 Flusser D., Chrześcijaństwo religią żydowską, Warszawa 2003 Gilles Q., Gnoza, Warszawa 1988 Gnilka J., Jezus z Nazaret, Kraków 2005 Gnilka J., Pierwsi chrześcijanie. Źródła i początki Kościoła, Kraków 2004 Gnilka J., Piotr i Rzym, Kraków 002 Gnilka J., Teologia Nowego Testamentu, Kraków 2002. Hamman A., Życie codzienne pierwszych chrześcijan, Warszawa 1989. Harmless W., Chrześcijanie pustyni: wprowadzenie do literatury wczesnego monastycyzmu, Kraków 2009 Kelly J.N.D., Początki doktryny chrześcijańskiej, Warszawa 1988 Mokrzycki B., Z dziejów sakramentu chrztu, w: Droga chrześcijańskiego wtajemniczenia, Warszawa 1983, s. 37197. Murawski R., Wczesnochrześcijańska katecheza (Do Edyktu Mediolańskiego 313 r.), Płock 1999. Pietras H., Początki Teologii Kościoła, Kraków 2000 Pietras H., Sobór nicejski (325), Kraków 2013 Rosik M., Jezus a judaizm w świetle Ewangelii według św. marka, Warszawa 2004 Schatz K., Sobory powszechne. Kraków 2000 Simon M., Cywilizacja wczesnego chrześcijaństwa, Warszawa 1992

	Szulc F., Syn Boży w Pasterzu Hermasa, Katowice 2005 Theissen G., Czasy Jezusa. Tło społeczne pierwotnego chrześcijaństwa, Kraków 2004 Trocmé E., Pierwsze kroki chrześcijaństwa, Karków 2004 Vermes G., Autentyczna Ewangelia Jezusa, Kraków 2009 Vermes G., Jezus Żyd. Ewangelia oczami historyka, Kraków 2003 Vermes G., Twarze Jezusa, Kraków 2008 Wipszycka E., Kościół w świecie późnego antyku, Warszawa 1994 Źródła: Acta Synodalia: od 50 do 381 roku, t.1, Kraków 2006 Acta Synodalia: od 381 do 431 roku, t.4, Kraków 2010 Acta Synodalia: od 431 do 504 roku, t.6, Kraków 2012 Apokryfy NT: Apostołowie, t. 2, cz. 1: Andrzej, Jan, Paweł, Piotr, Tomasz, Kraków 2007, Apokryfy NT: Apostołowie, t. 2, cz. 2: Bartłomiej, Filip, Jakub Mniejszy, Jakub Większy, Judasz, Maciej, Mateusz, Szymon i Juda Tadeusz, Ewangeliści, Uczniowie Pańscy, Kraków 2007 Apokryfy NT: Ewangelie apokryficzne, t. 1, cz. 1-2, Kraków 2003 Apokryfy NT: Listy i apokalipsy chrześcijańskie, t.3, Wyd. WAM, Kraków 2001 Apokryfy syryjskie. Historia i przysłowia Achikara, Grota Skarbów, Apokalipsa Pseudo-Metodego, Kraków 2011 Dokumenty Soborów Powszechnych, (325-787), t.1, Kraków 2001 Euzebiusz z Cezarei, Historia Kościelna. O męczennikach Palestyńskich, Kraków 1993 (nowe wydanie z tekstem greckim: Kraków 2013) Ewagriusz Scholastyk, Historia Kościoła, Warszawa 1988 Hermiasz Sozemen, Historia Kościoła, Warszawa 1989 Kanony Ojców Greckich, t.3, Kraków 2009 Kodeks Teodozjusza (opr. M. Ożóg, M. Wójcik),t. 7, Kraków 2014 Konstytucje apostolskie oraz Kanony Pamfilosa z apostolskiego synodu

		w Antiochii, Prawo kanoniczne św. Apostołów, Kary świętych Apostołów dla upadłych, Euchologion Serapiona, t.2, Kraków 2007 Libri poenitentiales. Księgi pokutne, t. 5, Kraków 2011 Sokrates Scholastyk, Historia Kościoła, Warszawa 1986
	Adresy eZasobów	
Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	1. Jezus Chrystus: kwestia historyczności2. Judeochrześcijaństwo i judeochrześcijanie3. Wkład Pawła Apostoła w rozwój misji chrześcijańskiej 4. Przyczyny, przebieg i skutki prześladowań5. Od edyktów tolerancyjnych do Kościoła państwowego 6. Synody Kościoła cechy charakterystyczne7. Spór ariański pierwsze dwa sobory powszechne (Nicea i Konstantynopol) 8. Spór nestoriański i monofizycki: sobory w Efezie i Chalcedonie	
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy	

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.